
Järla- Birka

Nacka kommun

Kulturmiljöanalys och bebyggelseinventering inför arbete med detaljplan

Johannes Kruusi och Liselott Blombäck

KMV forum.

Beställning:
Nacka kommun

Framställning:
Johannes Kruusi och Liselott Blombäck
juni 2017
samrådsversion

KMV forum AB
Telefonvägen 30, 10 tr
126 26 Hägersten
Projektansvarig: Johannes Kruusi
0704-32 15 77
www.kmvforum.se

KMV forum.

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1 Uppdraget.....	4
1.2 Bakgrund och avgränsning	4
1.3 Metod för inventering och kulturhistorisk värdering.....	5
1.4 Läsanvisningar	6
2. Från Danviks hospitals utmark till villaområde i omvandling.....	6
2.1 Tiden fram till 1890-talet.....	6
2.2 Industrialisering och samhällsbildning	7
2.3 Järla-Birka bebyggs.....	7
2.4 Både boende och service.....	10
2.5 Det sena 1900-talets utveckling	10
2.6 Arbetare, tjänstemän och andra	10
2.7 Tunnelbana till Nacka	11
3. Järla-Birka och Nacka kommuns kulturmiljöprofil	11
4. Kulturmiljön i Järla-Birka	12
5. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader	17
6. Källor.....	46

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Nacka kommun har gett KVM forum uppdraget att genomföra en kulturmiljöanalys och fördjupad bebyggelseinventering av området Järla-Birka i Nacka. Kommunen avser att ta fram en ny detaljplan för området och bebyggelseinventeringen ska ligga till grund för avvägningar i samband med detaljplanarbetet. I projektet Birkavägen planeras byggrätter för nya bostäder, utbyggd förskola, utveckling av parken samt en ny väg som förbinder Birkavägen med Blomstervägen. Projektet samordnas med närliggande områden, bland annat en ny t-banestation, där Birka-området ligger i direkt anslutning till den planerade tunnelbaneuppgången. En ny temporär lokalgata kommer att behöva anläggas mellan Blomstervägen och Birkavägen för att öka tillgängligheten till området under utbyggnaden av tunnelbanan. Gatan kommer under planprocessen ges en slutgiltig utformning för att möjliggöra ny bebyggelse i området. Projektet medför även att Birkavägen förlängs och ansluts till planerat stadsbyggnadsprojekt vid Ryssbacken norr om Värmdöleden.

Uppdraget har omfattat en kulturmiljöanalys med bebyggelseinventering av såväl områdets som enskilda fastigheters bevarandevärden. I rapporten redovisas de kulturmiljöelement som är värda att ta vara på vid utvecklingen av området samt de fastigheter som bedömts vara de kulturhistoriskt mest värdefulla i Järla-Birka. Rapporten innehåller även en kort beskrivning av områdets bebyggelsehistoria.

1.2 Bakgrund och avgränsning

Järla-Birka är ett villaområde som är beläget mellan Gamla Värmdövägen och Värmdöleden samt Nacka kyrka och Nacka Gymnasium med totalt ett 50-tal fastigheter. Området är kuperat med nivåskillnader upp till 23 meter. Birka är ett av Nackas äldsta villaområden där de första husen byggdes vid slutet av 1800-talet. Området har tidigare även kallats Saltsjö-Järla, Järlaby och Sicklaby. De flesta fastigheterna är bebyggda med bostadshus, förutom enstaka tomter och några områden med naturmark med stora nivåskillnader. Bebyggelsen består dels av flerfamiljsvillor och villor av egnahemskaraktär. Delar av området är planlagt. En äldre stadsplan från 1975 omfattar Sicklaön 132:1 m fl. Detaljplaner finns för Sicklaön 132:16, Birkavägen 1-3 (1995) samt för Sicklaön 134:5 m fl, norr om Järneksvägen (1996). Två hus vid korsningen Kyrkstigen-Birkavägen samt fem hus utmed Järneksvägen omfattas av detaljplan med skyddsbestämmelser. Birkavägen med fem flerfamiljsvillor ingår som ett utpekat värdefullt kulturmiljöområde i kommunens kulturmiljöprogram från 2011.

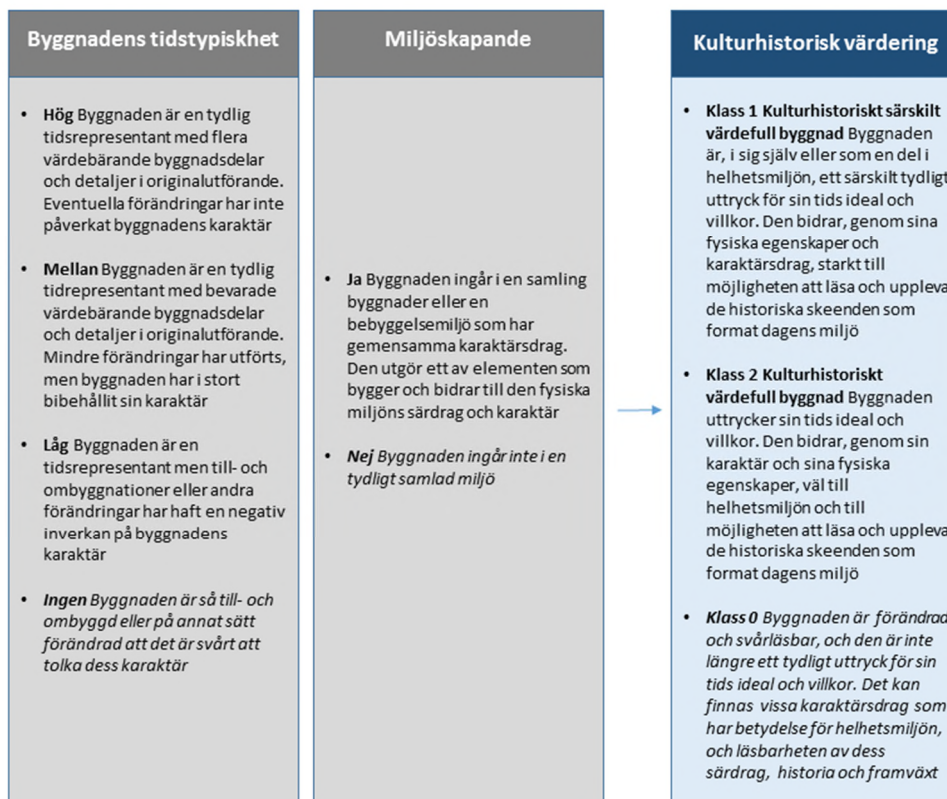
Karta över utredningsområdet.

1.3 Metod för inventering och kulturhistorisk värdering

Inventeringen och värderingen av bebyggelsen i Järla-Birka syftar till att ge underlag för planbestämmelser i kommande detaljplan. Ett sådant underlag ställer krav på en värdering av den enskilda byggnadens *kulturhistoriska värde* och ett särskilt fokus på sådana *detaljer, karaktärsdrag och byggnadsdelar* som bedöms vara *värdebärande* för byggnadens kulturhistoriska värde och som därför bör omfattas av olika typer av varsamhets- eller skyddsbestämmelser. En ytterligare bedömningsgrund vid värderingen är om byggnaden har ett miljöskapande värde.

Den kulturhistoriska värderingen görs i två steg, se illustration:

- *Den beskrivande delen:* Med hjälp av litteraturgenomgång, arkivstudier och fältbesök bedöms och beskrivs byggnadens tidstypiskhet (hur väl representerar byggnaden, genom detaljer, byggnadsdelar och karaktärsdrag sin tid?) och dess miljöskapande roll i helhetsmiljön (ingår byggnaden i en samling byggnader eller en bebyggelsemiljö som har gemensamma karaktärsdrag?). En beskrivning av dessa två aspekter behövs som underlag för att bedöma om byggnaden bör omfattas av rivningsförbud, skyddsbestämmelser eller varsamhetsbestämmelser.
- *Den värderande delen:* Det andra steget är värderande. Här bedöms hur väl byggnaden, i sig eller som en del i en samlad miljö, är ett uttryck för sin tids arkitektur, samhällsideal och villkor, samt i vilken grad den bidrar till möjligheten att läsa och uppleva de historiska skeenden som har format dagens miljö. Därefter görs en skiktning där de byggnader som bäst representerar sin tidsepok, sin bebyggelsestyp eller en aspekt av områdets historia väljs ut. Byggnaderna klassas enligt begreppen *kulturhistoriskt särskilt värdefulla* eller *kulturhistoriskt värdefulla* för att använda samma begrepp och värderingsskala som Plan- och bygglagen.

1.4 Läsanvisningar

I kapitel 4-5 redovisas de värdefulla kulturmiljöelementen samt de byggnader som har bedömts vara särskilt värdefulla (Klass 1) eller värdefulla (Klass 2). Byggnaderna är sorterade i nummerordning efter fastighetsbeteckning och redovisas med en blankett och bild. Samtliga blanketter innehåller en klassificering och motivering för den kulturhistoriska värderingen, en beskrivning av byggnadens värdebärande delar och egenskaper samt basinformation om fastigheten.

I tabellen "Byggnadsdelar" beskrivs de av byggnadsdelar och egenskaper som är värdebärande för byggnadens karaktär. Under rubriken "Värdebärare" tydliggörs hur och vilka egenskaper som bör omfattas av skydds-och/eller varsamhetsbestämmelser.

2. Från Danviks hospitals utmark till villaområde i omvandling

2.1 Tiden fram till 1890-talet

Geologiskt sett är Birka-området en del av den höga urbergsplatån, genomskuren av sprickdalar som är karaktäristiskt för stora delar av kommunen. Området karaktäriseras av den kuperade terrängen där tomterna och det slingriga gatumönstret följer landskapets former. Gamla landsvägen gick förr genom södra delen av området och delar av den gamla sträckan finns fortfarande bevarade.

Området norr om landsvägen upp till Saltsjön var länge skogsmark som tillhörde Danviks hospital och dess underliggande gårdar på Sicklaön: Stora Sickla, Järla, Duvnäs, Skuru och Nyckelviken. Skogen brukades gemensamt av gårdarna fram till 1820-talet då den vid en skogsdelning tilldelades Stora Sickla. De smala sprickdalarna i skogen som hade odlingsbar jord omvandlades under de kommande årtiondena till åkermark.

Häradsekonomiska kartan från 1869-71 visar området kring Järla strax före Saltsjöbanan och den industriella expansionen. Birka-området är markerat med blått. Här fanns då åker-, betes- och skogsmark till Stora Sickla gård. Kartan visar också stigen mellan Järla gård och Ryssbacken som är föregångare till Birkavägen.

Markerna söder om landsvägen hörde till Järsla gård som ligger vid Järslasjöns norra strand. Järsla gård har mycket gamla anor, troligen ända från vikingatid vilket gravfältet strax väster om gården tyder på. Gården förlänades på 1550-talet till Danviks hospital. Under en kortare period under 1600-talets senare hälft innehade Järsla säterirättigheter innan ägaren vid en rannsaking förvägrades fortsatt säterifrihet då denne inte hade rätten till själva jorden som fortfarande innehades av hospitalet.

Området kring dagens Järsla-Birka behöll sin agrara prägel ända fram till andra hälften av 1800-talet. På 1890-talet köptes både Stora Sickla och Järsla av Järnvägs AB Stockholm–Saltsjön och i och med detta avslutades jordbruksepoken.

2.2 Industrialisering och samhällsbildning

Saltsjöbanan som invigdes 1893 fick en enorm betydelse för Nackas utveckling. Järnvägsaktiebolaget lät stycka av delar av ägor till tomter för industrier och bostäder och Västra Sicklaön blev ett industriellt centrum med attraktivt läge vid Saltsjöbanan och närheten till Stockholm och farleden. Tongivande var Atlas Copcos verkstadsindustri, anlagt på Sickla gårds marker på 1890-talet med anslutning till Saltsjöbanan. År 1895 förvärvade AB Laval's ångturbin Järsla gårds herrgårdsbyggnad med trädgård, park och intilliggande områden för att förlägga sin verksamhet dit.

Området blev även ett centrum för Nacka kommun som 1887 bildades genom sammanslagning av Sicklaön, Nacka och Erstavik samt för Nacka församling som bildades samma år. Den nya kyrkan fick ett centralt läge, mellan järnvägen och dåvarande Värmdövägen.

Den första skolan i Järsla uppfördes på 1870-talet, avsedd för de i bygden utspridda barnen. Skolan blev den första i en lång rad av skolbyggnader som kommit att prägla området öster om Järsla-Birka. Senare utbyggnader mellan 1890- och 1920-talen sammanföll med den industriella expansionen i området.

2.3 Järsla-Birka bebyggs

De nya arbetsplatserna och samhällsbildningen skapade behov av näraliggande personalbostäder. Många arbetare vid fabrikerna kom att bo i arbetarbostäder invid fabrikerna, andra arbetare liksom många tjänstemän byggde sig egna hus eller valde att dela en stor villa med andra familjer. Utbyggnaden av Järsla-Birkas villaområde sammanföll med denna utveckling som präglades av både industrialiseringen och samhällsutvecklingen.

Köpehandlingar och historiska kartor visar att den tidiga bebyggelsen i området tillkom i två etapper. Under den första utbyggnadsetappen under åren 1899-1909 sålde järnvägsbolaget 18 tomter. Häradskartan från 1906 visar att det vid denna tid fanns tio villor uppförda i området. Den andra utbyggnadsfasen tog fart omkring 1918 och under de följande fem åren bytte ytterligare 11 tomter ägare, se tabell på nästa sida. Utvecklingen kan följas på en karta från 1923 som visar 24 bebyggda tomter och ytterligare 4 tomter som hade styckats av, men ännu inte bebyggts. Området hade redan då fått den bebyggelsestruktur som idag präglar området, ett triangelformat vägnät anlagt på den tidigare åkermarken och bebyggelselägen i sluttningarna.

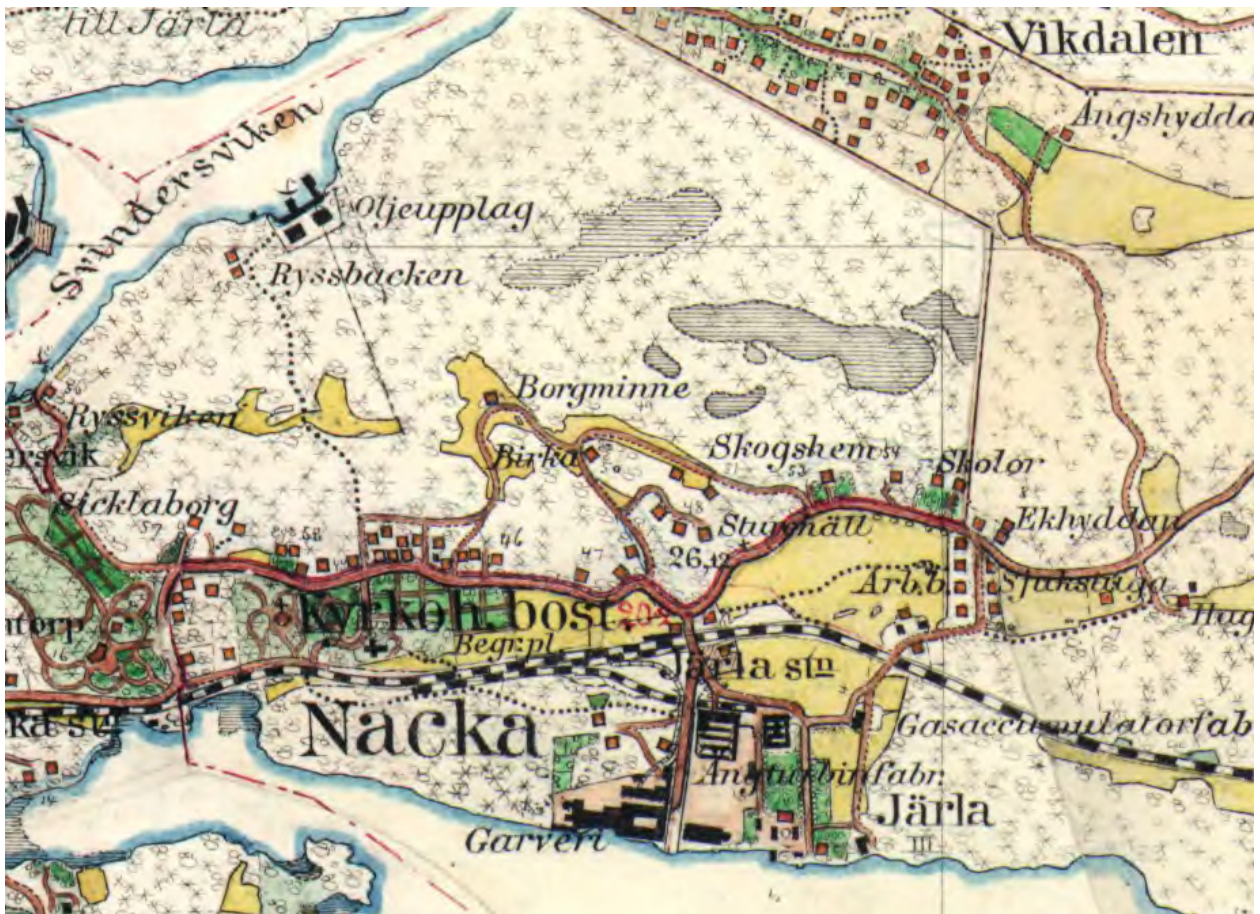
De första villorna som uppfördes vid sekelskiftet 1900 utgörs av stora flerfamiljsvillor i 2 ½ våning med inredd vind. De flesta är klädda med spontad panel och försedda med glasade verandor. En av husbyggarna var snickaren Arvid Samsjö som efter att ha medverkat vid uppförandet av Villa Birka på Birkavägen 12 och de två villorna i hörnet Birkavägen-Kyrkstigen, Villa Britteberg och Lilla Britteberg, byggde ett eget hus med adress Birkavägen 14.

År 1909 bildades Saltsjö-Järsla Villaförening för att stötta de boende i området, och som fortfarande är aktiv. Under de första åren arbetade man gemensamt kring hantering av el, vägar och avlopp medan den senare tidens fokus legat på förtätning, trafik- och bullerfrågor.

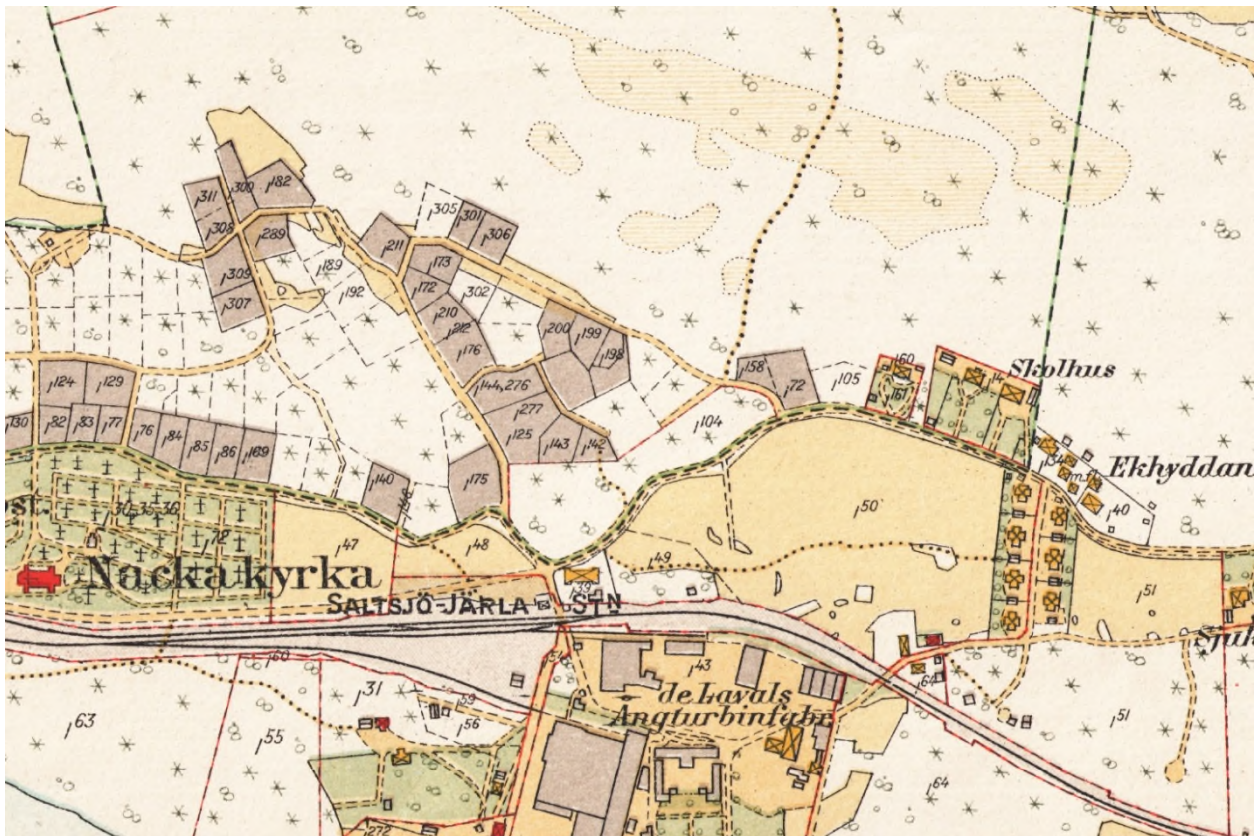
Tomtnr. 1923	Adress	Köpare	Säljare	Datum
125	Ljungvägen 4	Herr Johan Fredrik Häggström	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1899-06-03
140	Kyrkstigen 12	Kakelugnsmakaren Oskar Johansson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1900-03-30
142	Ljungvägen 8	Fröken Anna Kristina Ehrlin	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1900-04-21
143	Ljungvägen 6	Änkefru Josefina Lundh, f Andersson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1900-04-21
144	Birkavägen 6	Herr J. F. Häggström	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1900-04-17
172	Birkavägen 12	Herr Kassören James Funck	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1903-04-03
173	Järneksvägen 2	Herr Kassören James Funck	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1903-04-03
175	Birkavägen 1-3	Fröken Brita Jansson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1903-05-11
176	Birkavägen 8	Änkefru Anna Lovisa Schütze	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1903-05-14
182	Birkavägen 17	Fanjunkaren Vilhelm Lindlöf	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1904-11-26
189	Birkavägen 13	Handlanden Ernst Lind	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1906-06-23
192	Obebyggd tomt	Handlanden Ernst Lind	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1906-08-21
198	Järneksvägen 14	Förmannen Olle Gottfrid Ståhl	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1907-05-29
199	Järneksvägen 12	Arbetaren Erik Reinhold Ströberg	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1907-05-29
200	Järneksvägen 10	Arbetaren Anders Rudolf Larsson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1907-05-29
210	Birkavägen 10	Fru Anna Amalia Andersson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1909-05-11
211	Birkavägen 14	Snickaren Arvid Samsjö	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1909-05-08
212	Obebyggd tomt	Herr Anders Ljunglöf	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1909-07-31
277	Birkavägen 4	Edvin Fogelberg	J.F. Häggström	1917-06-06
289	Blomstervägen 60	Herr Gunnar Söderberg	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1918-06-25
300	Blomstervägen 62	Stationsmästare Otto Reinhold Mellgren	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1920-10-08
301	Järneksvägen 3	Fröken Greta Pettersson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-01-10
302	Järneksvägen 4	Fröknarna Nanny och Emmy Hogman	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-01-28
305	Järneksvägen 1	Herr Kontoristen Olof Sjunnesson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-06-07
306	Järneksvägen 5	Herr Postiljonen J.E. Eriksson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-05-18
307	Blomstervägen 13	Herr Posttjänstemannen Curt Eklund	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-08-10
308	Borgvägen 11	Herr Fabriksarbetaren Johan Eriksson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-09-10
309	Blomstervägen 15	Herr Trädgårdsmästaren B.E. Andersson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1921-01-11
311	Blomstervägen 19	Herr Vaktmästaren C.G. Carlsson	Järnvägs AB Stockholm - Saltsjön	1922-11-04

Tabell över de första fastighetsköparna i Järla-Birka, fram till år 1922 enligt avstyckningshandlingar på Lantmäteriets historiska kartor. Tomtnumereringen hänvisar till kartan från 1923 på sidan 9.

Häradsekonomska kartan från 1906 visar de äldsta villorna i Birka-området samt vägnätet som redan då hade fått samma utbedning som idag.

Plankarta över Stockholms stad med omnejd från 1923 visar de avstyckade tomterna vid denna tid samt vilka tomter var bebyggda (tomter markerade med grått).

Under den sista utbyggnadsetappen från 1920-talets slut till 1940-talet bebyggdes de sista tomterna med tidstypiska villor och egnahem, framför allt utmed Järneksvägen och Blomstervägen. De är enkla trähus med panelade eller reveterade fasader, enkelt spröjsade fönster, små förstukvistar och tegelklädda tak. Många är enfamiljshus med suterrängvåning och ibland med vindsvåning med uthyrningsrum. Inom området finns också exempel på tidiga sk kataloghus (prefabricerade och monteringsfärdiga hus) bland annat från Borohus och Svenska Trähus.

2.4 Både boende och service

Det centrala läget intill både landsvägen genom Nacka och Saltsjö-Järla station gav goda förutsättningar för etablering av handel och annan kommersiell service i området. De stora villorna har förutom bostäder även haft lokaler för hantverkare, affärer och exempelvis damfrisörer. I Villa Birka på Birkavägen 12 har det funnits en stryk- och tvättinrättning som drevs av två systrar. Det finns också exempel på renodlade affärs- och bostadshus. Kyrkstigen 12 har rymt åtminstone en mataffär som under en tid drevs av Konsum och en sybehörsaffär. Villa Borgminne på Borgvägen 17 lär under en tid ha varit semesterhem för skådespelare.

Områdets betydelse i det unga Nacka kommun visas av att den första kommunalkamreraren, Aron Yngström som invaldes till sitt ämbete 1909, hade sitt kontor i Villa Britteberg på Kyrkstigen 1. I en lägenhet inrymdes kommunalkontoret eller den sk kommunalkamrerarexpeditionen.

Vägförbindelsen mellan Stockholm och Värmdö byggdes successivt ut så att den äldsta landsvägen förbi kyrkogården och Birka-området ersattes av ett vägnät som var mer anpassad till bilismens krav. 1932 fick Värmdövägen sin nuvarande sträckning.

2.5 Det sena 1900-talets utveckling

På 1960-talet blev Järlahöjden, strax öster om Birka-området, ett centrum för Nacka kommuns administration. Här uppfördes Stadshuset 1961 och senare under 1960-talet en brandstation och elverkshus. På höjden närmast Birka-området uppfördes Nacka gymnasiums byggnader på 1960- och 70-talen.

Den ökande bilismen under 1950-60-talet ställde allt högre krav på vägnätets kapacitet. En prioriterad fråga var en motorväg genom Nacka. Den valda vägsträckningen tangerade bebyggelsen i Birka-området och innebar att en villa i områdets norra del fick rivas. Motorvägsbygget som var klart 1972 medförde också omfattande omläggningar av det anslutande vägnätet. Birkavägen förbereddes för förlängning till Ryssbacken genom en vägport under motorvägen. Vid Saltsjö-Järla station anlades en trafikapparat som kopplade samman Värmdövägen med Järlaleden och Birkavägen. I och med detta förlorade Birka-området sin direkta vägkontakt med Saltsjö-Järla station.

För bebyggelseutvecklingen i Järla-Birka var den senare delen av 1900-talet en lugn period. På 1960-70-talet tillkom bara tre nya villor på tidigare obebyggda tomter. Samtidigt började den gamla bebyggelsen stegvis förändras i och med om- och tillbyggnationer. Det finns exempel på både ambitiösa renoveringar där husets tidstypiska detaljer och material har återställts, men även exempel där okänsligt anpassade tillägg har gett byggnaden en avvikande karaktär. Det senaste bebyggelsestillskottet är i dagsläget det flerfamiljshus som är under uppförande på Birkavägen 10. Detta hus ersätter ett äldre hus som drabbades av en så omfattande brand att det inte gick att rädda. Huset har en byggnadshöjd som överensstämmer med grannfastighetens på Birkavägen 12, men är i övrigt helt avvikande från områdets övriga bebyggelse vad gäller proportioner och karaktär.

2.6 Arbetare, tjänstemän och andra

Arkiv- och litteraturstudier har visat att området redan från början hade en socialt blandad befolkning. Många av de boende arbetade på Alfa-Lavals ångturbinsfabrik, men en stor andel av de första fastighetsägarna hade koppling till framväxten av kommunen och ett ökat behov av samhällsservice, som

hantverkare (kakelugnsmakaren Oskar Johansson och den tidigare nämnda snickaren Arvid Samsjö), tjänstemän (kontoristen Olof Sjunnesson och posttjänstemannen Curt Eklund) samt anställda vid järnvägen (stationsmästaren Otto Reinhold Mellgren). En fjärdedel av de första fastighetsägarna var kvinnor. En tabell över de första fastighetsköparna finns på sidan 8.

Även adresskalendrar och telefonkataloger från 1910-30-talen berättar om den sociala blandningen i villaområdet. Bland hyresgästerna i de stora, namngivna och därför lättidentifierade hyresvillorna kan hittas innehavare av yrken som industriarbetare, gravgravare, schaktmästare, boktryckare, maskinarbetare, verkmästare, kontorist, banktjänsteman, damfrisör och orgelfabrikör. Även skådespelare har varit boende i området. John Lindlöf bodde på 1910-talet i Villa Borgminne och Gösta Ekman den äldre senare i Villa Birka och på Kyrkstigen 12.

I villan vid Järneksvägen 1 samlades under åren områdets socialdemokratiska partisympatisörer. Mona Sahlin som kanske är den mest känd av Birkaborna bodde i samma hus som barn.

2.7 Tunnelbana till Nacka

Den nya planerade t-banestationen i Järla möjliggör snabbare och enklare pendling in till Stockholm vilket med stor sannolikhet ökar områdets attraktivitet och exploateringstryck. De planerade nya bostäderna inom området kommer också innebära en större befolkningstäthet. Järla–Birka är idag ett villaområde i startgroparna för en större omvandling.

3. Järla-Birka och Nacka kommuns kulturmiljöprofil

Nacka kommuns kulturmiljöprogram (antagen 2011) är indelat i teman utifrån de kulturmiljökaraktärer som finns inom kommunen. De olika karaktärstyperna, som beskrivs med historik och fysiska uttryck i dagens landskap, utgör tillsammans Nackas samlade kulturhistoria och kulturmiljöprofil. I kulturmiljöprogrammet ges generella rekommendationer för hur de olika karaktärerna kan hanteras när plan- och bygglagen ska tillämpas.

Tabellen nedan visar vilken av kommunens identifierade kulturmiljökaraktärer som finns representerad i Järla-Birka.

Kommunens kulturmiljökaraktärer	Historiskt skeende	Fysiska uttryck i dagens Järla-Birka
<i>Industrimiljöer</i>	Fram till 1800-talets slut var merparten av det som idag är Nacka kommun ett glesbebyggt agrart landskap. Järla - Birka speglar omvandlingen från agrart landskap till expansivt industriområde med anslutande bostäder. Under perioden 1890–1920 etablerades många industrier i Sickla-Järla området.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Villakvarter med stora tomter ○ Flerfamiljsvillor med tidstypisk panelarkitektur och inglasade verandor ○ Friliggande hus i grönska ○ Gatunätet ○ Kuperad terräng med berg i dagen som bebyggelsen har anpassats efter

4. Kulturmiljön i Järla-Birka

Kulturmiljön i Järla-Birka präglas påtagligt av anpassningen till landskapets former och förutsättningar, men den har också en stark koppling till den industriella och samhällsliga utvecklingen i Nacka. Landskapsanpassningen visas av gatunätets sträckningar, tomternas indelning, bebyggelsens placering på tomterna och tomtmarkens karaktär.

Vägarna i området är anlagda längst ner i sprickorna i sprickdalslandskapet, på den flacka marken som vid 1800-talets mitt brukades som åker. Birkavägen som idag går genom området och som planeras att förlängas under Värmdöleden var ursprungligen en stig eller mindre brukningsväg som ledde från Järla gård och den gamla landsvägen ner till Ryssviken.

Karaktäristiskt för området är hur tomtindelningen och bebyggelsen anpassat sig efter topografin vars nivåskillnader och berg i dagen inneburit såväl begränsningar som utmaningar. De äldsta villatomterna är utlagda på den lättast byggbara marken, ofta i söder- eller västersluttningarna, intill den gamla åkermarken. Även på dessa tomter finns det ofta berg i dagen vilket gör att husens placeringar har fått anpassas till naturens förutsättningar. Villorna står ofta något indragna på tomterna vilket har gjort det möjligt att anlägga trädgårdar på resten av tomtmarken som tidigare hade brukats som åker eller betesmark. Stora tomter med uppvuxna trädgårdar är idag karaktäristiskt för de centrala delarna av området. På de mer kuperade tomterna har man löst nivåskillnaderna genom att bygga i suterräng eller med terrassering och trappor. Dessa tomter har ofta en mer naturlig karaktär.

Viktig för områdets karaktär är den bergsrygg som är vänd mot nordost och löper parallellt med Birkavägen. Den visar på ett påtagligt sätt de naturgivna begränsningarna för villabyggandets möjligheter under 1900-talets första hälft. På berget växer hållmarkstallskog som är typisk för skärgårdens sprickdalslandskap.

Samhällsutvecklingen i Nacka, i samband med kommunbildandet och industrialiseringen, visas i kulturmiljön framför allt genom de stora hyresvillorna för både arbetare och tjänstemän. Villorna har ofta rymt lokaler för affärer, hantverkslokaler och annan service som tvätterier, frisörsalonger m m. Särskilt intressant i detta sammanhang är den bevarade bebyggelsen längs Kyrkstigen (Gamla Värmdövägen) där det bland annat har funnits en Konsumaffär, andra butiker och Nackas första kommunkontor.

När det gäller bebyggelsen har området bevarat mycket av sin ursprungliga karaktär trots om- och tillbyggnationer eller byte av fönster, tak eller fasadmateriäl. Det är också mycket ovanligt att äldre villor har rivits för att ersättas med nya hus. Samtliga villor från områdets första utbyggnadsfas, uppförda under åren 1899–1909, står fortfarande kvar idag.

Av den senare tillkomna bebyggelsen, från 1930-40-talet, har dock tre villor rivits. En rivningstomt med husgrunder finns vid Blomstervägen 56. Två villor som stod längst upp vid Birkavägen, med adresserna Birkavägen 19 och 20, revs i samband med byggandet av Värmdöledens motorväg. Här kan man än idag se spår av den tidigare bebyggelsen i form av kvarvarande grindstolpar, trädgårdsstrukturer och förvildade trädgårdsväxter.

Birkavägen norrut med Lilla Britteberg till vänster i bild.

Den obebyggda bergsbranten som sluttar mot nordost vid Birkavägen. Vägen är anlagd på en tidigare åkermark.

Birkavägen söderut med de två karaktäristiska hyresvillorna, Villa Samsjö till vänster och Villa Birka rakt fram i bild.

Längst upp i norr fortsätter Birkavögen genom en vägport under motorvägen och omvandlas sedan till en stig som leder till Ryssbacken. Stigen mellan Järla och Ryssbacken finns belagd på en karta från 1860-talet, se s. 6. Till vänster i bild syns en vildvuxen häck som hör till villa som revs i samband med motorvägsbygget.

Kyrkstigen är en bevarad sträcka av gamla landsvägen mellan Stockholm och Värmdö. Fd affärs- och bostadshuset vid Kyrkstigen 12 klättrar upp på bergsslutningen.

Järneksvägen 1 är ett annat bra exempel hur bebyggelsen har anpassats till landskapets former. Villan är placerad på krönet av en brant sluttning. Framför huset har man skapat en liten trädgård med hjälp av stödmurar och terrasser.

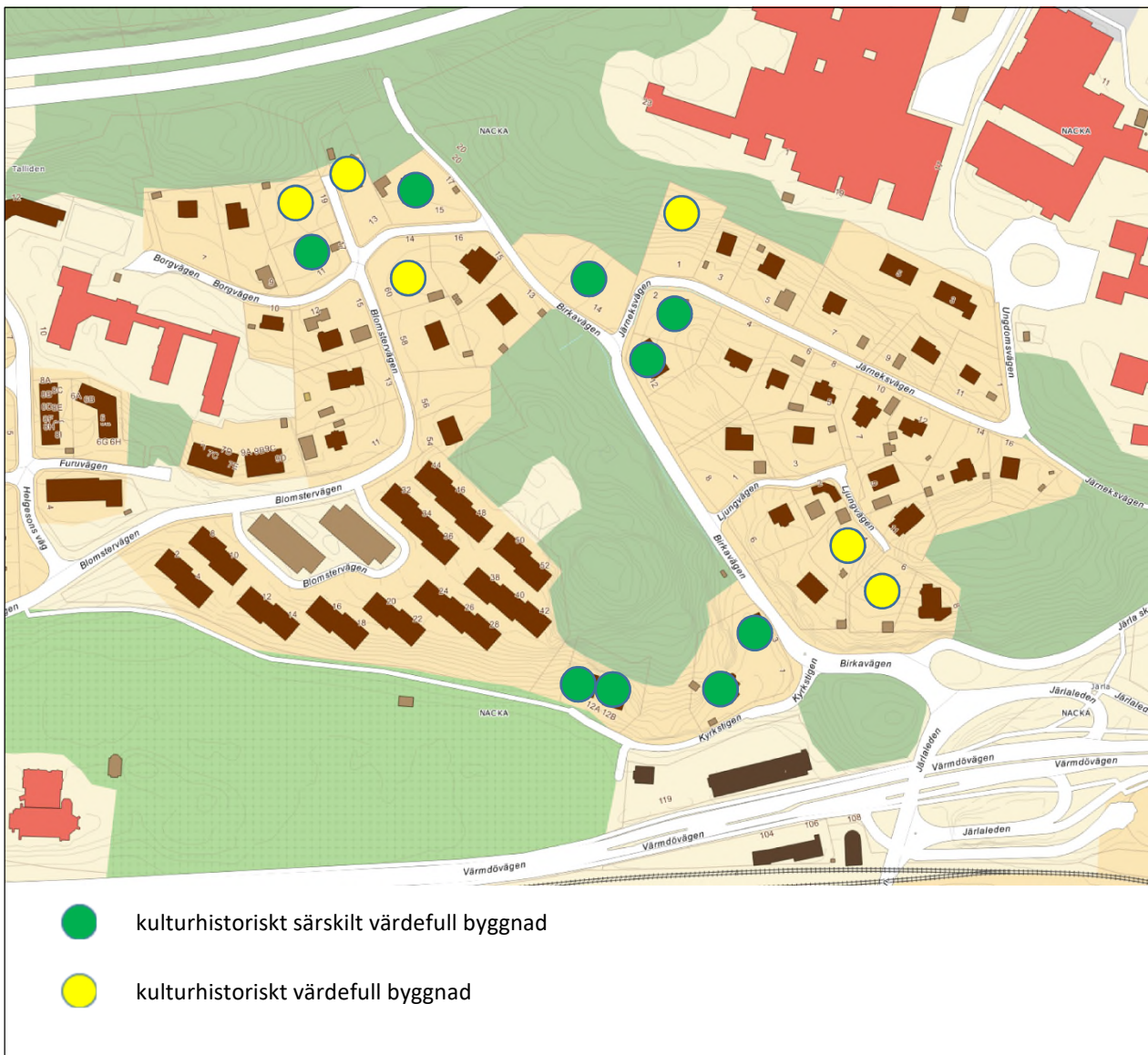
Husgrunder och stensatta terrasser påminner om bebyggelsen på rivningstomten vid Birkavägen 20.

Viktiga kulturmiljöelement att ta vara på vid utvecklingen av området

- Bebyggelsens landskapsanpassning som utgår ifrån sprickdalslandskapets former med tomterna utlagda i söder- och västerslutningarna.
- Småskaligt vägnät som är anlagt på den flackaste marken i sprickdalarna och anpassat till områdets karaktär.
- Kyrkstigen, en bevarad del av den äldsta landsvägen mellan Stockholm och Värmdö.
- Bebyggelsemiljön längs Kyrkstigen.
- Birkavägens sträckning som följer en gammal stig mellan Järla gård och Ryssberget.
- Bebyggelsemiljön längs Birkavägen.
- Stora tomter där husen ofta är något indragna vilket möjliggör stora uppvuxna trädgårdar närmast gatorna som bidrar till den lummiga karaktären.
- Husens varierande placering på tomterna, vissa byggnader är vända mot gatan, andra något vridna vilket skapar variation.
- Skillnader i hushöjder och volymer, från små egnahemsvillor till stora hyresvillor i 2 ½ våningar skapar variation.
- Bebyggelsens sammanhållna karaktär med stor andel villor från 1900-talets första decennier.

5. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Karta över den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen i Järla-Birka. Grundkarta: webbkarta från Nacka kommun.

Sicklaön 129:3 Blomstervägen 19

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Mindre egnahemsvilla med 20-talsklassicistiskt formspråk som har behållit sin karaktär trots tilläggisolerering och som har tidstypiska detaljer bevarade. Bra exempel på de mindre villorna i Birka-området. Bildar tillsammans med grannvillorna ett sammanhållet område med välbehållna villor från 1900-talets första decennier.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Mindre egnahemsvilla i 1 ½ våning med kvadratisk planform, källare och inredd vind.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak, täckt med 2-kupigt taktegel. Lång takkupa på entrésidan mot norr. Plåtklädd skorsten.	Taket utformning, material.
Fönster	Tidstypiska sexdelade, vitmålade originalfönster. Enkelt utformade fönsterfoder.	Fönstren i sin helhet.
Entréer	Entré från norr genom en förstukvist i nationalromantisk stil. Gjuten trappa med enkelt smidesräcke. Grönmålad, troligen ursprunglig ytterdörr med fiskbenspanel och litet, rombiskt fönster.	Entrén i sin helhet.
Fasad	Tilläggsisolerad fasad, klädd med stående locklistpanel, målad i mörkröd kulör. Knutbrädor och andra snickerier vitmålade.	Fasadmaterial.
Grund	Hög, spritputsad, gråmålad grund med källare.	-
Uthus	Äldre uthus på gjuten grund med sadeltak och fasader som är klädda dels med locklistpanel, dels med masonit. Målad i falurött med vita snickerier. Troligen återanvända äldre, smårutiga fönster med 12 rutor i varje båge. Sentida dörr.	Utformning, material.
Tomt/trädgård	Villan stor långt indragen på en stor trädgårdstomt i söderslutning med gamla fruktträd, gräsmattor och planteringar. Tomten ramas in av ett omålat spjälstaket på betongstolpar.	Läget på tomten, trädgårdstomt.
Övrigt	Värmdöledens motorväg går ca 100 meter norr om huset.	-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 129:3
Adress	Blomstervägen 19
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1922
Ombyggnadsår	1989
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjvilla
Historik: Första ägaren var vaktmästare C. G. Carlsson som 1922 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen lät uppföra villan strax därefter.	

Egnahemsvillan på Sicklaön 129:3 sedd från korsningen Blomstervägen-Borgvägen.

Fasad mot Blomstervägen. Uthuset till höger i bild.

Sicklaön 129:4 Borgvägen 11

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Den främsta representanten för de nationalromantiska villorna i Järla-Birka. Bildar tillsammans med grannvillorna ett sammanhållet villaområde från 1900-talets första decennier med stora trädgårdstomter.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Högrest villa i 1 ½ våning med källare och inredd vind. Asymmetrisk form med tillbyggnad i funktionalistisk stil.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Brant, brutet tak, med liten takutsprång, täckt med tvåkupigt betongtegel. Mot söder lång och låg, troligen ursprunglig takkupa. Tillbyggnaden har ett flackt, valmat tak.	Takets utformning.
Fönster	Stora, småspröjsade fönster i karaktäristisk nationalromantisk stil. De flesta är trelufts-fönster med åtta rutor i varje båge, men det finns även fönster med liggande och stående former. I tillbyggnaden dels småspröjsade, dels stora fyrdelade fönster med liggande form och utan spröjs. Fönstren är målade i en grå kulör, ommålning pågår.	Fönstren i sin helhet.
Entréer	Entré från östra gaveln med en troligen ursprunglig dörr med fiskbenspanel och litet rombiskt fönster. Litet, smäckt utformat, plåttäckt skärmtak. Trappan är under ombyggnad.	Entrén.
Fasad	Fasader med formspråk som är karaktäristisk för den nationalromantiska stilen. Nyligen omputsad, vit fasad med tunn tilläggsisolering, slätputs med levande yta. Markerade dörr- och fönsteromfattningar.	Fasadernas utformning i sin helhet.
Grund	Hög, putsad, grå grund med källare. Källardörr i samma stil som entrédörren.	Utformning.
Uthus	Garage med funktionalistisk stil, flackt papptäckt pulpettak, vitputsade fasader och port med stående, smal spontad träpanel.	Garaget i sin helhet.
Tomt/trädgård	Villan har ett högt läge på stor parkliknande tomt med flera gamla träd, fruktträd, gräsmattor och planteringar. Tomten ramas in av ett omålat spjälstaket på betongstolpar.	Tomten i sin helhet.
Övrigt		-

BASFakta	
Fastighet	Sicklaön 129:4
Adress	Borgvägen 11
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1921
Ombyggnadsår	1941
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjvilla
Historik: Första ägaren var fabriksarbetare Johan Eriksson som 1921 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen lät uppföra villan strax därefter.	

Villan på Sickläön 129:4 sedd från Borgvägen.

Fasad mot Blomstervägen. Vid gatan står ett funktionalistiskt utformat garage.

Sicklaön 130:2 Birkavägen 17 Villa Borgminne

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Stor flerfamiljsvilla som trots ändringar som delvis påverkar läsbarheten har ett högt kulturhistoriskt värde som representant för de äldsta flerfamiljsvillorna i Järila-Birka. Villan har ett viktigt miljöskapande värde som det sista huset längs Birkavägen.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Stor flerfamiljsvilla i 2 våningar med källare och inredd vind. Kvadratisk grundplan med oregelbunden planlösning.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Flackt sadeltak, täckt med brunt betongtegel. Öppen takfot med långt takutsprång och figursågade taktassar. Takkupa mot öster och väster.	Takets utformning.
Fönster	Stora höga, äldre fönster, troligen ursprungliga, målade i en grågrön kulör. Korsposttyp som sammansatts till 6-8-delade fönster. På verandan stora fönsterpartier. I takkupan låga, liggande fönster. På norra fasaden fönster med stående former av flera olika typer och av olika ålder.	De äldre fönstren i sin helhet.
Entréer	Villan har två ursprungliga entréer, en från väster med ett utbyggt vindfång och en från norr under en öppen veranda. Här finns en troligen ursprunglig, glasad och grönmålad ytterdörr. På östra fasaden finns en sentida entré i sekelskiftesstil.	De ursprungliga entréerna.
Fasad	Fasaderna har en asymmetrisk utformning som speglar rumsindelningen. Fasaderna är klädda med liggande, spontad panel, på verandan med stående, spontad panel. Fönsteromfattningarna på södra och östra fasaderna skapar ett listverk som delar in panelen till olika fält. Panelen är målad i en varmt grå kulör med mörkare snickerier. Norra fasaden ombyggd.	Fasadutformning, fasadpanel.
Grund	Putsad, mörkgrå.	Utformning.
Uthus	Äldre uthus med garage. Sentida lekstuga i äldre stil.	-
Tomt/trädgård	Huset står längst upp vid Birkavägen, på en mycket stor, relativt plan tomt med gamla fruktträd och andra träd, gräsmattor och planteringar. Tomten avgränsas mot söder av en häck och mot öster av ett vitmålat spjälstaket i gammal stil.	Trädgårdstomt med träd och planteringar.
Övrigt	Stor altan mot söder. Två utrymningstrappor, en på södra sidan, en på norra sidan.	-

Basfakta			
Fastighet	Sicklaön 130:2		
Adress	Borgvägen 17		
Arkitekt	-		
Byggnadsår	ca 1904		
Ombyggnadsår			
Antal våningar	2		
Nuvarande funktion	flerfamiljsvilla		
Historik:	Villan har tidigare kallats Borgminne. Första ägaren var fanjunkare Vilhelm Lindlöf som 1904 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen lät uppföra villan strax därefter. Det finns också uppgifter om att villan skulle ha uppförts för Stockholmsutställningen 1909 och därefter flyttats till Birka.		

Villa Borgminne, Sicklaön 130:2, sedd från Birkavägen.

Det långa takutsprånget med figursågade taktassar är en av de karaktärsskapande byggnadsdelarna.

Sicklaön 130:3 Blomstervägen 62

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Mindre egnahemsvilla med nationalromantiskt formspråk som har behållit sin karaktär trots fönsterbyten och andra ändringar. Bra exempel på de mindre villorna i Järla-Birka. Bildar tillsammans med grannvillorna ett sammanhållet område med välbehållna villor från 1900-talets första decennier.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Liten egnahemsvilla i 1 ½ våning med rektangulär planform och inredd vind.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Brutet sadeltak, täckt med tvåkupigt taktegel. Litet takutsprång och diskret dekorerade vindskivor. Liten takkupa ovan entrén. Nyligen ommurad tegelskorsten.	Takets utformning, material.
Fönster	Delvis ursprungliga sexdelade fönster, delvis bytta, tvådelade fönster med mittpost samt kvadratiska fönster, samtliga vitmålade.	-
Entréer	Entré från gatan genom en farstukvist i nationaromantisk som nås genom en gjuten trappa. Blåmålad, troligen ursprunglig ytterdörr med fiskbenspanel, liggande panel och litet rombiskt fönster. Sentida altandörr med jugendspröjs.	Entrén.
Fasad	Tidstypisk fasadutformning med liggande, spontad panel, målad i falurött och med vitmålade knutbrädor och andra snickerier. Stor altan mot söder.	Fasadutformning, material, färgsättning.
Grund	Låg, putsad grund i ljusgrått.	Utformning.
Uthus	Två sentida uthus.	-
Tomt/trädgård	Huset står vänd mot gatan på en stor trädgårdstomt med gamla fruktträd, gräsmattor och planteringar. .	Berget, tomten.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 130:3
Adress	Blomstervägen 62
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1920
Ombyggnadsår	
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjsvilla
Historik: Första ägaren var stationsmästare Otto Mellgren som 1920 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen uppförde villan strax därefter.	

Egnahemsvillan på Sicklaön 130:3. Gatufasad mot Blomstervägen.

Villan sedd från Blomstervägens slut.

Sicklaön 131:1 Blomstervägen 60

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Villa med drag av både jugend och nationalromantik. Läsbarheten påverkas av en sentida tillbyggnad. Har ett miljöskapande värde tillsammans med grannvillorna från från 1900-talets första decennier på stora trädgårdstomter.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Villa i 1 ½ våning som fått sin nuvarande, långsmala form efter en tillbyggnad.	Hushöjden.
Tak	Brutet sadeltak med kort takutsprång, täckt med trekupigt taktegel. Små takkupor på långsidorna, vitputsad skorsten på taknocken.	Takets utformning, material.
Fönster	De flesta fönster är typiska för jugendperioden med 2-3 lufter och småspröjsade övre bågar, men det finns även småspröjsade fönster i nationalromantisk stil. Ommålning och eventuellt fönsterbyte pågår.	Fönstren eventuellt.
Entréer	Entré i en tillbyggd del på husets södra gavel. Altandörr på norra fasaden.	-
Fasad	Nyligen omputsade, vita fasader med slätputsade hörnedjor och fönsteromfattningar samt väggfält med struktur. Mindre altan vid norra hörnet.	Putsfasaderna.
Grund	Putsad på samma sätt som fasaderna och i samma kulör vilket påverkar husets proportioner.	-
Uthus	Garage och lekstuga.	-
Tomt/trädgård	Villan står något indragen på en stor trädgårdstomt med ett antal fruktträd, buskar och gräsmattor. Tomten omges av häckar och gunnebostängsel, grind med vita, putsade grindstolpar.	Stor trädgårdstomt.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 131:1
Adress	Blomstervägen 60
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1918
Ombyggnadsår	
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjvilla
Historik:	Villan har tidigare kallats Solhöjden. Första ägaren var Gunnar Söderberg som 1918 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen lät uppföra villan strax därefter. Enligt uppgifter i telefonkataloger från 1930-talet hade Söderberg då en installationsbyrå i villan.

Villan på Sicklaön 131:1 sedd från Blomstervägen.

Villan sedd från korsningen Blomstervägen-Borgvägen.

Sicklaön 132:14 Kyrkstigen 12 A Villa Villeberg/Stridsberga

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Affärs- och bostadshus med tillhörande verkstads/bostadshus ("Lilla villan", se Kyrkstigen 12 B), uppfört vid sekelskiftet 1900 i ett dåtida mycket centralt läge vid den gamla landsvägen mellan Stockholm och Värmdö. Huvudbyggnaden är ett stenhus med drag av jugend som har välbehållen ursprunglig karaktär. Utöver de arkitektoniska värdena har fastigheten en tydlig koppling till Nackas utveckling och har därför även ett samhällshistoriskt värde.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Högrest byggnadskropp i suterräng med kvadratisk grundplan och fyra inredda våningar. Sammanbyggd med en låg terrassbyggnad med Lilla villan i 1 ½ våning med korsformad plan.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Valmat tak, täckt med rödmålad falsad plåt. Putsad takfotslist. Takkupor på tre sidor. På framsidan centralt placerad frontespis över burspråk, på baksidan sidoställd frontespis vid trapphuset. Två symmetriskt placerade skorstenar.	Utformning, material.
Fönster	Mörkt brunröda, 4- till 6-delade träfönster med korspostform från 1900-talets mitt. I burspråket även högsmala tvådelade fönster. Vindsvåningen har tvådelade fönster utan spröjs. Ett smårutigt originalfönster med korspostform finns på baksidan. På framsidan ett bevarat, bågformat butiksfönster.	Korspostform, material, färgsättning, butiksfönstret.
Entréer	På framsidan fd butiksentré under burspråket med en glasad ekdörr från 1930-talet. Till entrén leder en gjuten trappa med svartmålat smidesräcke. I entrén på baksidan en glasad spegeldörr målad i mörkt brunröd kulör. I terrassbyggnaden välvtt entréparti med glasad trädörr och sidofönster.	Entréernas utformning.
Fasad	Gulbeige putsfasad med diskret dekor. I bottenvåningen tunn rusticering, i övre våningar tunna lisener och fönsteromfattningar. Burspråk i två våningar på framsidan, ovan detta en balkong och frontespis. Bostadsvåningarna har symmetriskt uppbyggnad på framsidan.	Fasadernas utformning i sin helhet.
Grund	Putsad, ljusgrå.	
Uthus	Se Lilla villan, Kyrkstigen 12 B	
Tomt/trädgård	Byggnaden står högt upp i brant bergsluttning i parkliknande omgivning. Mot vägen en stenmur med svart smidesstaket.	Läget på tomten, berget, stenmuren.
Övrigt	En brygga från översta våningen leder ut till berget på baksidan.	

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 132:14
Adress	Kyrkstigen 12 A
Arkitekt	-
Byggnadsår	1901
Ombyggnadsår	flera ombyggnationer vid 1900-talets mitt
Antal våningar	3 våningar i suterräng med inredd vind
Nuvarande funktion	flerbostadshus
Historik	Se Kyrkstigen 12 B.

Affärs- och bostadshuset på Sicklaön 132:14. Huvudfasad mot Kyrkstigen.

I bottenvåningen har det bland annat funnits en mataffär. Butiksingången och ett butiksfönster finns kvar.

Sicklaön 132:14
 Kyrkstigen 12 B
 Villa Villeberg/Stridsberga, "Lilla villan"

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Verkstads/bostadshus "Lilla villan", tillhörande Kyrkstigen 12 A. Byggt vid sekelskiftet 1900 vid den dåvarande landsvägen mellan Stockholm och Värmdö, i ett dåtida mycket centralt läge. Lilla villan i tidstypisk panelarkitektur har behållit sin ursprungliga karaktär mycket väl. Utöver de arkitektoniska värdena har fastigheten en tydlig koppling till Nackas utveckling och har därför även ett samhällshistoriskt värde.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	1 ½ våningsbyggnad i suterräng med L-formad plan och inredd vind. Sammanbyggd med huvudbyggnaden med en låg terrassbyggnad.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak, täckt med falsad, omålade plåt. Öppen takfot med pärlspontpanel och figursågade taktassar. Centralt placerad tegelskorsten.	Utformning, material.
Fönster	I bottenvåningen tredelade fönster med T-form från 1900-talets mitt. I övervåningen tvådelade fönster och 1-lufts-fönster från sen tid. På vinden små fyrkantiga fönster. Samtliga är vitmålade träfönster. Några fönster har satts igen med väggpanel.	Äldre fönstrens utformning, material.
Entréer	Två entréer, från terrassen med glasad, vitmålade pardörr, från baksidan äldre vitmålade spegeldörr med överljusfönster. Små skärmtak med sadeltak skyddar entréerna.	Utformning, material.
Fasad	Fasaderna är klädda med rödmålade, liggande pärlspontpanel. Snickerierna är vitmålade. Vindsfönstren har dekorativa fönsterfoder, i övrigt saknas dekorelement, vilket ger byggnaden en enklare karaktär. Färgsättningen är från 1970-talet, tidigare var fasaderna gulmålade.	Utformning, material.
Grund	Putsad, ljusgrå.	
Uthus	Bakom byggnaden finns en äldre, rödfärgad uthuslänga.	
Tomt/trädgård	Byggnaden står högt upp i brant bergsluttning i parkliknande omgivning.	Läget på tomt, berget.
Övrigt		

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 132:14
Adress	Kyrkstigen 12 A och B
Arkitekt	-
Byggnadsår	1901
Ombyggnadsår	flera ombyggnader
Antal våningar	3 våningar i suterräng med inredd vind
Nuvarande funktion	flerbostadshus
Historik: Fastigheten köptes år 1900 av kakelugnsmakaren Oskar Johansson som troligen lät uppföra byggnaderna 1901 för sin verksamhet, för affärslokaler och för hyreslägenheter. Här har det under åren bl a funnits matvaruaffär, sybehörsaffär och damfrisering. Skådespelaren Gösta Ekman den äldre har bott en tid i huset. Byggnaden har tidigare kallats både Villeberg och Stridsberga.	

Sicklaön 132:14, "Lilla villan", sedd från Kyrkstigen.

Detalj av fasaden med liggande pärlspontspanel.

Sicklaön 132:16 Birkavägen 1 Villa Britteberg

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Ett välbevarat exempel på det tidiga 1900-talets panelarkitektur och mycket bra representant för de stora hyresvillorna som uppfördes i centrala lägen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbildningen. Har även ett samhällshistoriskt värde genom kopplingen till styret i den unga Nacka kommun.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Stor, högre flerfamiljsvilla i 2 ½ våning i suterräng med inredd vind. T-formad grundplan med stor glasveranda på framsidan och delvis utanpåliggande, trapphus utformat som ett utsiktstorn som höjer sig ovan takfote. Några mindre tillbyggnader.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak med långt takutsprång och öppen, panelklädd takfot med figursågade taktassar. Taket är täckt med bandplåt med svart, flagnande färg. Flera skorstenar.	Takets utformning, plåt som takmaterial.
Fönster	Fyrdelade korspostfönster i trä, målade i en rödbrun kulör. På verandan även sexdelade fönster av samma typ, på översta våningen småspröjsade fönster med diagonalt lagd spröjs i övre lufterna. Trapphusets fönster har något enklare utformning. På vinden även lunettfönster och små spetsiga fönster.	Fönstren i sin helhet.
Entréer	Delvis utanpåliggande fyrfasat trapphus med troligen ursprunglig fyllningspardörr under skärmtak. Intill den en sentida glasad pardörr i äldre stil. Till entréerna leder en enkel trätrappa med vitmålad räcken. Båda dörrarna är målade i samma kulör som fönstren. Sidoentré med sentida dörr från södra gaveln.	Trapphuset med ytterdörren.
Fasad	Tidstypisk panelarkitektur. Fasaderna är klädda med liggande fasspontpanel, bröstningarna och vindsvåningen med stående pärlspontpanel. Bröstningen på verandans översta våning har tårtpappersliknande dekor. De olika paneltyperna delas av genom horisontella våningslister. Enkelt utformade fönsterfoder. Fasaden målade i en gröngrå kulör med ljusgrå snickerier.	Fasadernas utformning i sin helhet.
Grund	Putsad, mörkgrå.	Utformning.
Uthus	Två mindre uthus från senare tid.	-
Tomt/trädgård	Huset står intill en brant bergsluttning på en stor parkliknande tomt med gamla träd, gräsmattor och planteringar.	Läget, berget, tomten.
Övrigt	Från huset leder broar ut till berget.	-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 132:16
Adress	Birkavägen 1
Arkitekt	-
Byggnadsår	1903
Ombyggnadsår	några mindre ombyggnationer
Antal våningar	2 ½
Nuvarande funktion	flerfamiljsvilla
Historik:	Kallas Britteberg efter fröken Brita Jansson som 1903 köpte tomten av järnvägsbolaget och samma år lät uppföra den nuvarande flerfamiljsvillan i ett centralt läge vid landsvägen. Åren 1909-15 var kommunalkontoret inrymt i en av lägenheterna i villan. Byggnaden har rivningsförbud och skyddsbestämmelser i detaljplan.

Sicklaön 132:16, Villa Britteberg, del av fasaden mot Kyrkstigen.

Detalj av veranden med sin panelarkitektur.

Entrén till trapphuset.

Trapphuset är utformat som utsiktstorn.

Sicklaön 132:16 Birkavägen 3 Lilla Britteberg

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Ett välbevarat exempel på det tidiga 1900-talets panelarkitektur och mycket bra representant för de stora hyresvillorna som uppfördes i centrala lägen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbildningen.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Högrest flerfamiljsvilla i 2 ½ våning i suterräng med inredd vind. Oregelbunden plan med stor glasveranda på framsidan och utanpåliggande trapphus, försedd med tornhuva, på baksidan vid norra hörnet.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak med långt takutsprång och öppen, panelklädd takfot med figursågade taktassar. Taket är täckt med svartmålad bandplåt. Förutom verandan och frontespisen bryts takfotslinjen av trapphuset med sin tornhuva.	Taket utformning, plåt som takmaterial.
Fönster	Tredelade träfönster med T-form, målade i en rödbrun kulör. På verandans översta våning tvådelade fönster utan spröjs. På vinden även små spetsiga fönster.	Fönstren i sin helhet.
Entréer	Delvis utanpåliggande, fyrfasat trapphus med brunmålad fyllningsdörr under skärmtak. Intill en entré med sentida dörr. Till entréerna leder en enkel trätrappa med vitmålad räcken. Båda dörrarna är målade i samma kulör som fönstren.	Trapphuset med ytterdörren.
Fasad	Tidstypisk panelarkitektur. Fasaderna är klädda med liggande fasspantpanel med horisontella våningsband med listverk. Panelen på verandan är delas av med både stående listverk mellan fönstren och våningsband. Enkelt utformade fönsterfoder. På sydvästra gaveln finns två stora utanpåliggande träbalkonger som bärs upp av konsoler. Fasaden målade i en gröngrå kulör med ljusgrå snickerier.	Fasadernas utformning i sin helhet.
Grund	Putsad, mörkgrå.	Utformning.
Uthus	Lekstuga från senare tid.	-
Tomt/trädgård	Huset står nedanför berget och i en svacka under Birkavägens nuvarande, troligen upphöjda gatunivå. Stor parkliknande tomt med gamla träd, gräsmattor och planteringar.	Berget, tomten.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 132:16
Adress	Birkavägen 3
Arkitekt	-
Byggnadsår	1905
Ombyggnadsår	några mindre ombyggnationer
Antal våningar	2 ½
Nuvarande funktion	flerfamiljsvilla
Historik:	Villan kallas Lilla Britteberg efter fröken Brita Jansson som 1903 köpte tomten av järnvägsbolaget och 1905 lät uppföra den nuvarande flerfamiljsvillan i ett centralt läge längs landsvägen. Byggnaden har rivningsförbud och skyddsbestämmelser i detaljplan.

Sicklaön 132:16 med Villa Britteberg till vänster och Lilla Britteberg till höger, sedda från Birkavägen-Järila skolväg.

Lilla Britteberg sedd från Birkavägen.

Sicklaön 134:4 Birkavägen 14 Villa Samsjö

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	Stor flerfamiljsvilla från sekelskiftet 1900 med mycket väl bibehållen karaktär och många tidstypiska detaljer. Centralt läge i Birka som en fondbyggnad för Birkavägen. Villan är en bra representant för de stora hyresvillorna som uppfördes i centrala lägen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbyggnaden.		
Tidstypiskhet	hög	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Högrest flerfamiljsvilla i 2 ½ våning i suterräng med inredd vind och källare. Korsformad plan med stor glasveranda på framsidan och delvis utanpåliggande trapphus på baksidan.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak med långt takutsprång och öppen, panelklädd takfot med figursågade taktassar, dekorativa vindskivor och gavelutsmyckningar. Två tegelskorstenar på taknocken. Taket är täckt med tvåkupigt taktegel.	Taket i sin helhet.
Fönster	I bostadsrummen karaktäristiska jugendfönster med två lufter nedtill och liggande, småspröjsade övre båggar. På verandan är de nedre bågarna också spröjsade med fyra rutor. Trapphuset har även tvådelade fönster, källare och vind har små fönster. Verandans vindfönster stående kvadratisk. Fönsterbågar mörkröda, karmar och omfattningar gröna.	Fönstren i sin helhet.
Entréer	Entré genom trapphuset i husets baksida. Mörkröd, glasad spegelpardörr. Dörren är målad i samma kulör som fönstren. Från bottenvåningen utgång till en liten altan.	Entrén i sin helhet.
Fasad	Fasaderna är klädda med liggande fasspontpanel, bröstningarna med stående spontad panel. Panelen delas in med knutbrädor, våningsband och listverk på verandan och på gavlarna. I bottenvåningen finns även partier med fiskfällspanel. Liten balkong med träräcke not norr. Fasaden är målad i en ljusgrön kulör med mörkare gröna snickerier.	Fasadernas utformning i sin helhet.
Grund	Hög grund av tuktad natursten, källare under huset.	Utformning, material.
Uthus		-
Tomt/trädgård	Huset har ett högt, centralt läge vid Birkavägen, på en stor parkliknande tomt med gamla träd, gräsmattor och planteringar. Spjälstaket i ockragul kulör.	Läget, trädgårdstomten.
Övrigt	Diskret utformad utrymningstrappa.	-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 134:4
Adress	Birkavägen 14
Arkitekt	huset byggdes av Arvid Samsjö
Byggnadsår	ca 1909
Ombyggnadsår	
Antal våningar	2 ½
Nuvarande funktion	flerfamiljsvilla
Historik:	Villa Samsjö har fått sitt namn efter snickare Arvid Samsjö som 1909 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen strax efter uppförde den nuvarande flerfamiljsvillan.

Sicklaön 134:4, Villa Samsjö, sedd från korsningen Birkavägen-Järneksvägen.

Villa Samsjö sedd från Järneksvägen.

Sicklaön 134:5 Järneksvägen 1

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Tidstypisk, relativt oförändrad egnahemsvilla med 1920-talsklassicistiskt formspråk, ett bra exempel av de mindre bostadshusen i Birka från områdets andra utbyggnadsfas. Villan har ett högt läge på den mycket stora, parkliknande tomten med terrasser och stenmurar.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Villa av egnahemstyp i 1 ½ våning med källare och inredd vind och nästan kvadratisk planform.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Brutet tak, täckt med 2-kupigt taktegel. På framsidan en takkupa ovan entrén med balkong som har sentida träräcke. På noken en tegelskorsten.	Utformning, material.
Fönster	Tidstypiska sexdelade, vitmålade originalfönster. Gångjärn för fönsterluckor. På kattvindarna rektangulära fönster från senare tid. Enkelt utformade fönsterfoder i blågrå kulör.	Originalfönstren.
Entréer	Huvudentré på framsidan med skivklädd dörr, målad i blågrå kulör med ett runt fönster. Nås genom en hög gjuten trappa från senare tid. Sidoentré vid västra gaveln genom öppen veranda med profilerade pelare, kryssräcken och glasad, skivklädd dörr. Enkel trätrappa.	Ytterdörrarna, sidoentrén.
Fasad	Fasaderna klädda med liggande, spontad panel, målad i en ljusgul kulör. Färgen flagnar och under syns en mörkare gul färg. Källarvåningens fasad är klädd med stående spontad panel, målad i en blågrå kulör.	Fasadutformning, material.
Grund	Grå spritputs.	-
Uthus	-	-
Tomt/trädgård	Villan har ett högt läge i en brant sluttning ner mot Järneksvägen och nås med en lång gjuten trappa från vägen. Stor trädgårdstomt med gamla träd och planteringar, terrasser och stenmurar och stensättningar. Terrassen omges av ett äldre räcke av järnrör på formgjutna betongstolpar.	Läget, tomten, trädgården.
Övrigt	Villan har ett stort underhållsbehov.	-

BASFakta	
Fastighet	Sicklaön 134:5
Adress	Järneksvägen 1
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1921
Ombyggnadsår	
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjsvilla
Historik: Första ägaren var kontorist Olof Sjunnesson som 1921 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen strax därefter lät uppföra den nuvarande villan. Villan ägs sedan en tid av Nacka kommun. Mona Sahlin bodde i huset som barn. Villan har skyddsbestämmelse q i detaljplan från 1996, tillsammans med de andra villorna på norra sidan av Järneksvägen.	

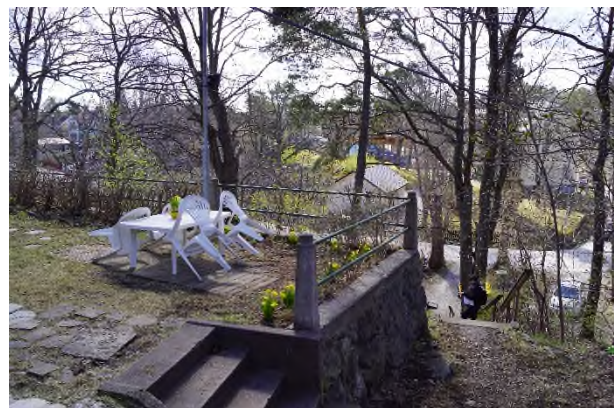

Egnahemsvillan på Sicklaön 134:5 sedd från Järneksvägen.

Fasaden mot norr.

Terassen med välbyggda stödmurar och äldre räcken.

Sicklaön 135:1 och 135:2 Birkavägen 12 Villa Birka

Kulturhistorisk värdering	Klass 1. Särskilt värdefull byggnad.		
Motivering	En av Järla-Birkas karaktärsbyggnader som lär ha gett området sitt namn. Trots en del ändringar vid 1900-talets mitt är villan en bra representant för de stora hyresvillorna som uppfördes i centrala lägen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbildningen. På tomten står en uthusbyggnad från samma tid.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärande
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Stor flerfamiljsvilla i 2 ½ våning i suterräng med inredd vind och källare. Korsformad plan med stor glasveranda på framsidan och delvis utanpåliggande trapphus på baksidan.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Sadeltak med valmade gavelspetsar, långt takutsprång och öppen, panelklädd takfot med figursågade taktassar och vindskivor. Fyra symmetriskt placerade, plåtladda skorstenar. Taket är täckt med grönmålad falsad plåt.	Taket utformning, material.
Fönster	Gröna träfönster med T-form, delvis bytta vid 1900-talets mitt. Verandan har småspröjsade fönster med fyra rutor nertill och 10 rutor i de övre bågarna samt ett kvadratisk stående fönster. Mot gården även låga tvådelade fönster, i trapphuset både sexdelade och höga småspröjsade. På vinden små spetsiga fönster.	Fönsterutformning, material.
Entréer	I trapphuset teakdörrar av 1960-70-talstyp under smäckra skärmtak av smidesjärn. Övriga dörrar är grönmalade trädörrar med karosseripanel från 1900-talets mitt. Till verandorna leder gjutna trappor med dekorativa smidesräcken.	De äldre ytterdörrarna.
Fasad	Reveterade fasader med grov spritputs i brunbeige kulör utan dekorelement, troligen från 1900-talets mitt. Utrymningstrappor.	-
Grund	Grund av tuktad natursten, målad i mörkgrått, källare.	Material.
Uthus	Uthus från samma tid som har bl a rymt dasslänga och tvättstuga. Huset har sadeltak, täckt med bandplåt och fasader klädda med dels liggande, spontad panel, dels locklistpanel. Spröjsade fönster, ett stående på gaveln mot vägen, två liggande mot gården. Flera dörrar, delvis med överljusfönster i dasslängan.	Uthuset i sin helhet.
Tomt/trädgård	Huset står vänd mot Birkavägen på en stor tomt med en liten bergsklack, flera gamla träd, planteringar, gräsmattor och grusgångar. Tomten ramas in av ett omålat spjalstaket.	Tomten.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 135:1 och 135:2
Adress	Birkavägen 12, Järneksvägen 2
Arkitekt	huset byggdes av Arvid Samsjö
Byggnadsår	1903
Ombyggnadsår	ombyggd vid 1900-talets mitt
Antal våningar	2 ½
Nuvarande funktion	flerbostadshus
Historik:	Villan har enligt uppgift gett namnet för hela området. Första ägaren var kassör James Funck som 1903 köpte de två tomterna av järnvägsbolaget. Villan byggdes strax därefter på den ena tomten av snickaren Arvid Samsjö. Byggnadem ägs sedan 1920-talet av en bostadsförening.

Sicklaön 135:2, Villa Birka, sedd från Birkavägen.

En del av gårdsfasaden.

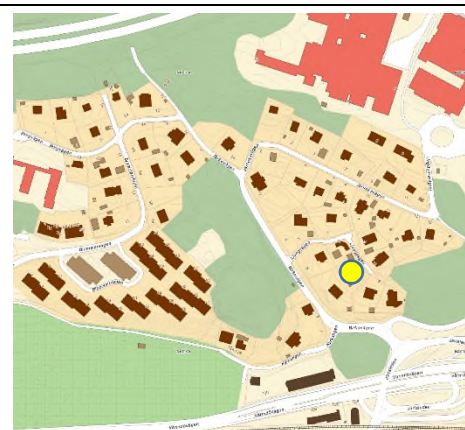
Uthuset ligger på egen fastighet, Sicklaön 135:1

Sicklaön 136:4 Ljungvägen 4

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Järila-Birkas äldsta bostadshus, en flerfamiljsvilla som berättar om utvecklingen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbildningen. Villan har kvar sin planform, volym och proportioner, men karaktären påverkas av flera ändringar. Några byggnadsdetaljer finns dock bevarade.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	nej

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Högrest flerfamiljsvilla i 2 ½ våning med inredd vind och källare. Kvadratisk planform med två, delvis utanpåliggande trapphus.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Högt brutet, och valmat tak, täckt med tvåkupigt taktegel. Oregelbunden takform på grund av trapphusens tak som höjer sig över takfotslinjen, frontespiser och takkupor.	Takform, material.
Fönster	Bytta fönster av med aluminiumutsida, sentida fönstertyper.	-
Entréer	Huset har två trapphus, ett på norra sidan, ett på östra sidan mot gatan. Det norra trapphuset har två ingångar med ursprungliga spegeldörrar under ett dekorativt utformat skärmtak på konsoler. Till entrén leder en gjuten trappa med äldre smidesräcke. Entrén mot gatan är utformad som en liten loggia med grova dekorativa pelare som bär upp taket. Den nås med en bred, gjuten trappa. Två ingångar, den ena med glasad parspegeldörr, den andra med en smal enkeldörr. Samtliga dörrar är målade i en brun kulör.	Entréerna i sin helhet.
Fasad	Tilläggsisolerade fasader med spritputs i gulbeige kulör, vita fönsteromfattningar. Burspråk i två våningar mot söder, balkong mot väster samt stor altan.	-
Grund	Naturstensgrund med källare.	Material.
Uthus	Garage från 1900-talets mitt med senare carport.	-
Tomt/trädgård	Huset har ett högt läge i en sluttning ner mot Birkavägen. Tomt med tallar och lövträd, flaggstång. Tomten avgränsas av ett enkelt brädstaket med brun, flaggande färg.	Läget, tomten.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 136:4
Adress	Ljungvägen 4
Arkitekt	-
Byggnadsår	1899
Ombyggnadsår	flera ombyggnationer
Antal våningar	2 ½
Nuvarande funktion	bed & breakfast
Historik: Villan har tidigare kallats Tallhöjden. Den är troligen det äldsta bostadshuset i Birka-området. Första ägaren var Johan Häggström som 1899 köpte tomten av järnvägsbolaget och samma år lät uppföra den nuvarande huvudbyggnaden.	

Flerfamiljsvillan på Sicklaön 136:4 sedd från Ljungvägen.

De dekorativt utformade entréerna är viktiga för byggnadens karaktör.

Sicklaön 137:13 Ljungvägen 6

Kulturhistorisk värdering	Klass 2. Värdefull byggnad.		
Motivering	Mindre flerfamiljsvilla som representerar de äldsta bostadshusen i Järila-Birka. En större ombyggnad på 1980-talet påverkar det kulturhistoriska värdet, men karaktären har prägel av förra sekelskiftets panelarkitektur. Villan är intressant genom att den berättar om bebyggelseutvecklingen i Nacka i samband med industrialiseringen och samhällsbildningen. Högt läge uppe på berget vid infarten till området.		
Tidstypiskhet	mellan	Miljöskapande	ja

Byggnadsdelar	Beskrivning	Värdebärare
Egenskaper (planform, proportioner, volym)	Villa i 1 ½ till 2 våningar med L-formad grundplan med entrédel och burspråk i den inre vinkeln.	Planform, volym, proportioner.
Tak	Asymmetrisk takform med två mötande sadeltak, täckta med svartmålad, falsad plåt av gammal typ med parallella falsar. Frontespis med balkong mot söder. Dekorativa takfotslist och taktassar. Två plåtklädda skorstenar.	Utformning, material.
Fönster	Bytta fönster av korsposttyp, vitmålade. I källaren originalfönster.	Källarfönstren.
Entréer	Stor, senare tillkommen veranda, bytta entrédörrar.	-
Fasad	Tilläggsisolerade fasader, klädda med liggande, spontad träpanel, fönsterbröstingarna med stående panel. Delas in i fält med våningsband. Fasaderna har tidigare varit reveterade. Balkong mot söder.	-
Grund	Hög stengrund med källare.	Utformning.
Uthus	Gulmålat gårdshus, fd tvättstuga med plåttak. Har använts som hönshus.	Uthuset.
Tomt/trädgård	Villan har ett högt läge uppe på berget vid infarten till området. Trädgårdstomt med gamla träd och planteringar.	Läget, berget, trädgårdstomten.
Övrigt		-

Basfakta	
Fastighet	Sicklaön 137:13
Adress	Ljungvägen 6
Arkitekt	-
Byggnadsår	ca 1900
Ombyggnadsår	1980-talet
Antal våningar	1 ½
Nuvarande funktion	1-familjsvilla
Historik: Första ägaren var änkefru Josefina Lundh som år 1900 köpte tomten av järnvägsbolaget och troligen strax därefter lät uppföra den nuvarande villan. När nuvarande fastighetsägaren flyttade in fanns det två lägenheter i huset. Invändigt är villan intressant med sju fungerande kakelugnar.	

Villan på Sicklaön 137:13 sedd från Ljungvägen.

Detalj av taket.

6. Källor

Jean-Paul Darphin: *Kulturmiljöplan för området Järla-Birka*, Stockholms läns museum 2007

Carl Forsstrand: *Nacka socken, en hembygdsskildring*, Uppsala 1924

Cecilia Hammarlund-Larsson: *Nacka kommun, Kulturhistoriska miljöer*, Stockholm 1987

Gothard Jacobsson: *Nacka 1887-1937, minneskrift till kommunens och församlingens 50-årsjubileum*, 1937

Birgitta Roeck-Hansen: *Järla – lantgård, industriområde och stadsdel*, artikel i Nacka boken 2005, årsbok för Nacka kommun, årgång 41

Kulturmiljöprogram för Nacka kommun 2011, antaget 2011

Stadsplan för delar av Järla och Talliden, Sicklaön 132:1 m fl, 1975

Detaljplan för Sicklaön 132:16, 1995

Detaljplan för Sicklaön 134:5 m fl, norr om Järneksvägen, 1996

Detaljplaneprogram för centrala Nacka, antaget april 2015

Startpromemoria för stadsbyggnadsprojekt Birkavägen, Sicklaön 40:11 m fl, 2016

Bygglovritningar i Nacka kommunarkiv

Lantmäteriets historiska kartor

Historiska kartor i Kartrummet, Stockholms universitet

Adresskalendrar och fotografier i Nacka lokalhistoriska arkiv

Ann Rial-Westins samtal med Kerstin Samsjö

Intervjuer med boende i Järla-Birka i samband med fältbesöke